

ТРОШКОВИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ENVIRONMENTAL PROTECTION EXPENDITURE

Укупни трошкови за заштиту животне средине у подручјима индустрије (В, С, Д и Е36) и специјализованих произвођача услуга за заштиту животне средине (Е, области 37, 38 и 39) у 2016. години, износили су 69 761 000 КМ. Од тога, 39,0% или 27 180 000 КМ чине остварене инвестиције, а 61,0% или 42 581 000 КМ су текући трошкови за заштиту животне средине.

Од укупних инвестиција у заштиту животне средине, 94,3% је остварено као инвестиција на крају производног процеса, а преосталих 5,7% чине инвестиције у интегрисане технологије. Од укупних текућих трошкова, 73,7% се односи на интерне текуће трошкове, док је 26,3% издвојено за услуге заштите животне средине, односно као екстерни текући трошак.

Посматрано по областима заштите животне средине, највећа издвајања од укупних трошкова биљеже се у области управљања отпадом, 46,4% и области заштите ваздуха, 34,4%.

Републички завод за статистику објављује прво саопштење о трошковима за заштиту животне средине. Саопштењем су обухваћена предузећа из подручја индустрије и специјализованих произвођача услуга за заштиту животне средине.

Подаци су добијени на основу Годишњег извјештаја о трошковима заштите животне средине (ТР-ЖС). Извјештај ТР-ЖС подноси предузећа чија је претежна дјелатност по Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 разврстана у подручја: (В) Вађење руда и камена, (С) Прерађивачка индустрија, (Д) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и (Е) Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине.

Трошкови за заштиту животне средине представљају финансијска средства која се издвајају у циљу спрјечавања, смањења или уклањања загађења или другог вида деградације животне средине. Укупни трошкови приказани у овом саопштењу укључују инвестиције и текуће трошкове за заштиту животне средине.

Инвестиције у заштиту животне средине представљају улагања у трајна добра (опрему, технологије, процесе, земљиште и сл.) намињена за спрјечавање, смањење или уклањање загађења. Инвестиције се, према намјени, класификују у двије категорије: инвестиције у уклањање насталог загађења (на крају производног процеса) и инвестиције у смањење или спрјечавање настанка загађења током производње (инвестиције у интегрисане технологије).

Текући трошкови обухватају трошкове радне снаге, издатке за рад и одржавање опреме за заштиту животне средине (интерни текући трошкови) и плаћања другим субјектима за услуге заштите животне средине (екстерни текући трошкови).

Подаци о инвестицијама и текућим трошковима се прикупљају према областима животне средине, које су дефинисане европском статистичком Класификацијом активности заштите животне средине (Classification of environmental protection activities, CEPA). Области заштите животне средине су: заштита ваздуха и климе, управљање отпадним водама, управљање отпадом, заштита и санација тла, подземних и површинских вода, смањење буке и вибрација, заштита биодиверзитета и пејзажа, заштита од радијације, истраживање и развој и остало.

Total environmental protection expenditure in industries (sections B, C, D and E36) and the section of specialised producers of environmental protection services (E, divisions 37, 38 and 39) in 2016 amounted to 69,761,000 KM. Of total expenditure, 39.0% or 27,180,000 KM referred to investment expenditure, while 61.0% or 42,581,000 KM referred to current environmental protection expenditure.

Out of total environmental protection investment, 94.3% was invested at the end of the production processes (end-of-pipe investment), whereas the remaining 5.7% referred to investment in integrated technologies (pollution prevention investment). Of total environmental expenditure, 73.7% was spent as internal current expenditure, whereas 26.3% was paid for environmental protection services as external current expenditure.

By environmental protection class, the highest outlays were allocated to waste management, 46.4%, followed by protection of ambient air, with 34.4%, of total environmental protection expenditure.

The Republika Srpska Institute of Statistics is publishing the first release on environmental protection expenditure. The release covers enterprises from industries and specialised producers of environmental protection services.

Data presented in this Release were obtained through the Annual report on environmental protection expenditure (TR-ŽS). The Report is submitted by enterprises whose main activity is registered in one of the following sections of the Classification of Economic Activities KD BiH 2010: (B) Mining and quarrying, (C) Manufacturing, (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply, and (E) Water supply, sewerage, waste management and environment remediation activities.

Environmental protection expenditure is defined as economic resources devoted to all activities aimed at prevention, reduction and elimination of pollution or any other degradation of the environment. Total environmental protection expenditure in this release includes environmental protection investment and current environmental protection expenditure.

Environmental protection investment includes any expenditure for fixed assets (equipment, technologies, processes, land, etc.) aimed at prevention, reduction or elimination of environmental pollution. Investment is, by its purpose, classified in two categories: investment aimed at reduction or elimination of already generated pollution (end-of-pipe investment) and investment in reduction or prevention of generation of pollution during the production process (investment in integrated technologies).

Current environmental protection expenditure includes labour costs, outlays for operation and maintainance of equipment used for environmental protection (in-house current expenditure), as well as payments to other entities for environmental protection services (external current expenditure).

Data on environmental protection investment and current expenditure are collected by environmental protection classes which are defined by the European statistical Classification of Environment Protection Activities (CEPA). Environment protection activities or classes are the following: protection of ambient air and climate, wastewater management, waste management, protection and remediation of soil, groundwater and surface water, noise and vibration abatement, protection of biodiversity and landscapes, protection against radiation, research and development, and other environmental protection activities.

1. УКУПНИ ТРОШКОВИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ¹⁾ СРЕДИНЕ ПО ОБЛАСТИМА СЕРА²⁾, 2016.
TOTAL ENVIRONMENT PROTECTION EXPENDITURE¹⁾ BY CEPA²⁾ CLASSES, 2016.

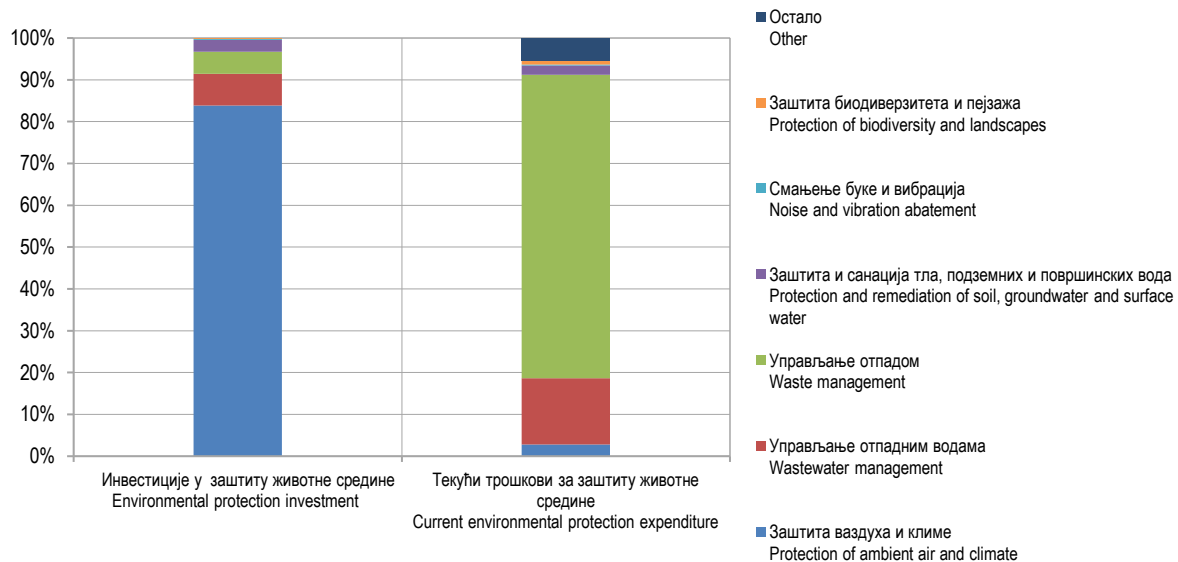
хиљ. КМ/ thous. KM

	Трошкови за заштиту животне средине - УКУПНО <i>Environmental protection expenditure - TOTAL</i>	Инвестиције у заштиту животне средине <i>Environmental protection investment</i>			Текући трошкови за заштиту животне средине <i>Current environmental protection expenditure</i>			
		Укупно <i>Total</i>	Инвестиције на крају производног процеса <i>End-of-pipe investment</i>	Инвестиције у интегрисане технологије <i>Investment in integrated technologies</i>	Укупно <i>Total</i>	Интерни текући трошкови <i>Internal current expenditure</i>	Екстерни текући трошкови <i>External current expenditure</i>	
УКУПНО	69 761	27 180	25 629	1 551	42 581	31 398	11 183	TOTAL
Заштита ваздуха и климе	23 983	22 785	21 236	1 549	1 198	797	401	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Управљање отпадним водама	8 813	2 075	2 074	1	6 738	5 727	1 011	<i>Wastewater management</i>
Управљање отпадом	32 350	1 437	1 436	1	30 913	23 120	7 793	<i>Waste management</i>
Заштита и санација тла, подземних и површинских вода	1 706	762	762	-	944	756	188	<i>Protection and remediation of soil, groundwater and surface water</i>
Смањење буке и вибрација	131	57	57	-	74	2	72	<i>Noise and vibration abatement</i>
Заштита биодиверзитета и пејзажа	435	64	64	-	371	121	250	<i>Protection of biodiversity and landscapes</i>
Остало ³⁾	2 343	-	-	-	2 343	875	1 468	<i>Other³⁾</i>

¹⁾ Обухваћена подручја КД БиХ 2010 В, С, Д и Е/*Covering sections B, C, D and E of the KD BiH 2010.*

²⁾ Европска статистичка Класификација активности заштите животне средине СЕРА/*The (European standard statistical) Classification of Environmental Protection Activities, CEPA.*

³⁾ Заштита од радијације; Истраживање и развој; Општа администрација, обуке и друге активности заштите животне средине које се не могу разврстати одвојено или не спадају у неку од области СЕРА/*Protection against radiation; Research and development; General administration, training and other environment protection activities that cannot be separately classified or do not belong to a specific CEPA class.*

Графикон 1. Инвестиције и текући трошкови за заштиту животне средине у подручјима КД БиХ 2010 В, С, Д и Е, по областима СЕРА, 2016.
Graph 1. Investment and current expenditure in KD BiH 2010 sections B, C, D and E, by CEPA classes, 2016

Знакови:
- нема појаве

Symbols:
- no occurrence

Саопштење припремила: Стана Копрановић
email: stana.kopranovic@rzs.rs.ba

Prepared by: Stana Kopranović
email: stana.kopranovic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 - Radmila Čičković, PhD, Director General – Vladan Sibinović, Editor in chief – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged